

บทที่ 5

สรุปและเสนอแนะ

ผลการศึกษาการใช้ตาข่ายพลาสติก ผ้าใบพลาสติก และลานคอนกรีตสำหรับตากข้าวเปลือกในระดับเกษตรกรดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

1. ข้าวเปลือกนาปรังในต้นฤดูเก็บเกี่ยวช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม มีราคาต่ำกว่าช่วงปลายฤดูเก็บเกี่ยว ทั้งนี้เนื่องจากข้าวเปลือกนาปรังในช่วงต้นฤดูการเก็บเกี่ยวมีความชื้นสูง ทำให้พ่อค้ารับซื้อต้องลงทุนในการลดความชื้น รวมทั้งในช่วงดังกล่าวมีข้าวเปลือกนาปรังเข้าสู่ตลาดเป็นปริมาณมากจึงทำให้ราคาข้าวเปลือกนาปรังที่เกษตรกรนำไปจำหน่ายได้ราคาไม่ดีเท่าที่ควร สำหรับราคาข้าวเปลือกนาปรังที่มีความชื้นในระดับ 16-17%, 18-19% และ 20-25% เมื่อเทียบกับข้าวเปลือกที่มีความชื้นไม่เกิน 15% จากการรวบรวมข้อมูลราคาข้าวเปลือกนาปรัง ปี 2535-2538 ณ ตลาดกลางสินค้าเกษตร 3 แห่ง มีความแตกต่างกันโดยเฉลี่ยเท่ากับ 136, 277 และ 516 บาทต่อตัน ตามลำดับ

2. ระบบการเก็บเกี่ยวของเกษตรกรมี 2 ระบบใหญ่ ๆ คือ ระบบการเกี่ยวแล้วนวด และระบบการเกี่ยวพร้อมกับการนวด ระบบการเกี่ยวแล้วนวด เก็บเกี่ยวโดยใช้แรงคนหรือใช้เครื่องเกี่ยววางรายแล้วตากฟ่อนข้าวไว้บนแปลงนาหรือบริเวณใกล้เคียง จากนั้นจึงนวดด้วยเครื่องนวดข้าว ข้าวเปลือกที่ได้หลังการนวดมีความชื้นไม่สูงนัก จึงสามารถจำหน่ายได้ในราคาสูง ส่วนระบบการเกี่ยวพร้อมกับการนวดโดยใช้เครื่องเกี่ยวนวดในการเก็บเกี่ยวในสถานที่ข้าวเปลือกมีความชื้นสูง มีเกษตรกรบางส่วนขายข้าวเปลือกหลังใช้เครื่องเกี่ยวนวดทันทีเพราะขาดแคลนแรงงานและไม่มีเวลาตากข้าวเปลือก สำหรับเกษตรกรที่ตากข้าวเปลือกเพื่อให้ได้ราคาจำหน่ายสูงขึ้น ปฏิบัติโดยใช้ตาข่ายพลาสติกเป็นวัสดุรองตาก เพราะเป็นวัสดุโปร่งระบายอากาศได้ดี ไม่มีปัญหาการเกิดเชื้อราหรือหยดน้ำบริเวณชั้นล่างของข้าวเปลือก จึงทำให้ไม่ต้องพลิกกลับข้าวเปลือก

บ่อยครั้งเหมือนการใช้ผ้าใบพลาสติกซึ่งมีการใช้กันไม่มาก ในบางพื้นที่เกษตรกรตากข้าวเปลือกบนลานคอนกรีต ซึ่งรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุนค่าก่อสร้างโดยเกษตรกรบริจาคพื้นที่ที่ทำการก่อสร้างให้เป็นลานสาธารณะ การตากข้าวเปลือกบนลานคอนกรีตทำให้การพลิกกลับข้าวเปลือกที่ตากสามารถกระทำได้โดยใช้เครื่องทุ่นแรง

3. วัสดุที่เกษตรกรใช้ตากข้าวเปลือกมี 3 ชนิดคือ ตาข่ายพลาสติก ผ้าใบพลาสติก และลานคอนกรีต โดยที่ตาข่ายพลาสติกเป็นวัสดุที่เกษตรกรนิยมใช้ปูรองตากข้าวเปลือกมากที่สุด ในกรณีที่ใช้ตาข่ายพลาสติกขนาด 106.9 ตารางเมตร ซึ่งมีราคาเฉลี่ย 740 บาท สามารถตากข้าวเปลือกได้ครั้งละ 2.4 ตัน เมื่อใช้ร่วมกับผ้าใบพลาสติกสำหรับคลุม ซึ่งมีขนาด 125.4 ตารางเมตร ราคาเฉลี่ย 1,620 บาท รวมเป็นราคาทั้งชุด 2,380 บาท การใช้งานจะคุ้มค่าเมื่อตากข้าวเปลือกที่ระดับความชื้นเริ่มต้น 20-25% ให้ความชื้นลดลงเหลือ 15% โดยใช้งานปุ๋ย 2 ครั้ง และตากแต่ละครั้งไม่เกิน 10 วัน ส่วนการตากข้าวเปลือกที่ระดับความชื้นเริ่มต้น 18-19% ต้องใช้งานปุ๋ย 2 ครั้งเช่นเดียวกัน แต่การตากแต่ละครั้งต้องไม่เกิน 3 วัน

สำหรับการใช้ผ้าใบพลาสติกนั้นควรใช้สำหรับตากข้าวเปลือกที่มีความชื้นเริ่มต้นไม่สูงมาก และหากใช้ผ้าใบพลาสติกขนาด 125.4 ตารางเมตร จำนวน 2 ผืน สำหรับรองตากและคลุมกันฝนจะต้องลงทุน 3,240 บาท ซึ่งจะตากได้ครั้งละ 2.8 ตัน และจะคุ้มค่าเมื่อใช้ตากข้าวเปลือกที่ระดับความชื้นเริ่มต้น 20-25% ให้ความชื้นลดลงเหลือ 15% โดยใช้ตากปุ๋ย 2 ครั้ง แต่จะตากไม่เกิน 6 วัน แต่ถ้าใช้ตากข้าวเปลือกที่ระดับความชื้นเริ่มต้น 16-17% และ 18-19% จะไม่คุ้มกับการลงทุน

ส่วนการใช้ลานคอนกรีตตากข้าวเปลือก ถ้าเกษตรกรลงทุนเองในราคา 120,000 บาท สำหรับลานขนาด 400 ตารางเมตร โดยไม่รวมค่าที่ดิน จะไม่คุ้มกับการลงทุน หากรัฐบาลสนับสนุนงบประมาณเกษตรกรจึงจะคุ้มค่าในการตากข้าวเปลือก

6.2 ข้อเสนอแนะ

แม้ว่าผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการใช้ตาข่ายพลาสติกร่วมกับผ้าใบพลาสติกจะคุ้มค่ากับการนำไปใช้งานในระดับเกษตรกร และยังมีเกษตรกรบางส่วนใช้อุปกรณ์ดังกล่าวสำหรับตากข้าวเปลือก อยู่บ้างก็ตาม ก่อนที่จะทำการเผยแพร่ในวงกว้าง ควรทดลองร่วมกับเกษตรกรในหลาย ๆ พื้นที่เสีย ก่อน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและข้อจำกัด ที่จะนำไปใช้ปรับวิธีการส่งเสริมและเผยแพร่ให้เหมาะสม สำหรับแต่ละสภาพ